

KÖBERGSGPUNDET -86

1986

13.-20.7.1986

L e i r i n o r g a n i s a a t i o

Organisaatiosta vastasi Bothnia Navalis ry apunaan Diving-Pietarsaaresta.

Osanottajat:

Pietarsaaren kaupunginmuseo:

museonjohtaja Pekka Toivanen

Leirin johto:

Markku Kääntä (leirin johto, raportointi, luettelointi
Auvo Parkkinen (tekniset laitteet)

Kokki: Kukin vuorollaan.

Osanottajat:

Bäckström, Bo,	Närpiö
Haga, Lars	Pietarsaari
Hakkila, Christer	"
Hakkila, Ingalill	"
Hautamäki, Terho	Raahe
Knöös, Ola	Närpiö
Korpela, Jarmo	Isokyrö
Koskela, Raimo	Kurikka
Lund, Rolf	Luoto
Parkkinen, Avo	Jalasjärvi
Rantala, Seppo	"
Stenvik, Alf	Pietarsaari
Ålander, Guy	"
Ålander, Rune	"

Majoitus:

Majoitus oli leirin aikana järjestetty Enbusklandet-nimiseen saareen. Koska käytössä ei ollut yhtään rakennusta leirin huolto, varastointi ja keittiökatos tehtiin lainapeitteistä. Sukelluspullojen ilma saati Pietarsaaren palolaitokselta.

T u t k i m u s t u l o k s e t

Köbergsgrundet (Liite 1)

Tutkimuksissa todettiin löytöalueen rajoittuvan jokseenk tarkoin vesirajaan. Alueen ulkopuolelta noin 4-5 m vesirajasta ulospäin löytyi vain hajanaisesti astioiden ja liitupiippujen palasia.

A- sektori

Vuosien 1979-80 löydöistä suurin osa löytyi tältä alueelta (ks. liite 2).

Nyt suorittujen töiden yhteydessä löydettiin alueelta edelleen enin osa liitupiipuista ja niiden osista.

Alueelle todettiin jäävän edelleen paljon metalliesineitä, mutta suurten siirtolohkareiden vuoksi jatkotyöt osoittautuivat mahdottomiksi.

Luetteloituja löytöjä:

- A 1: tunnistamaton kolikko
- A 2: " " 2 kpl
- A 3: useita päällekkäin asetettuja sormustimia
- A 4: tunnistamaton kolikko

B-sektori

Alueelta, joka oli töiden kannalta helpoin, löytyi vain muutama irrallinen esine. B-sektorilla ei ollut yhtenäisiä löytöalueita, kuten A- ja C-sektoreilla (Liite 1)

Luetteloituja löytöjä:

- B 1: vyön solki
- B 2: tunnistamaton kolikko
- B 4: " reiällinen levy

C-sektori

C-sektori osoittautui tärkeimmäksi löytöalueeksi. Varsinkin alueen pohjoisosasta tehtiin runsaasti löytöjä. Luukuunottamatta lasi-, fajanssi- ja posliiniastioiden, ikkunalasin ja liitupiippujen palasia suurin osa löydöi

oli jopa 70 cm syvyydellä hiekan sisälle hautautuneena. Löytöalue osoittautui myös vaaralliseksi työskennellä. Poistettaessa hiekkaa ja pikkukiviä huuhtomalla ja pump-
paamalla oli välttämätöntä tukea siirtolohkareet taljoin ja tukein. Myös tälle alueelle todettiin jäävän edelleen paljon metalliesineitä.

Luetteloituja löytöjä:

Ks. Liite 3.

D-sektori

Alueella suoritettiin tutkimuksia vain muutamissa paikoissa. Siirtolohkareiden muodostamat röykkiöt estivät alueen systemaattisen tutkimuksen.

Luetteloituja löytöjä:

D 1: pieni messinki- tai pronssikello

Y h t e e n v e t o

Sektorien kuvauksista on käynyt ilmi haaksirikkoalueen maastollinen luonne ja sen vaikea tutkittavuus. Alue on täynnä erikokoisia siirtolohkareita ja niiden muodotamia kasautumia. Tämän vuoksi esineiden kaivaminen esille osoittautui hankalaksi, paikoin mahdottomaksi käytettävien keinoin. Työ kävi päinsä vain niissä paikoissa, missä oli mahdollista tunkeutua kivien muodostamiin onkaloihin. Leirin aikana paljastui jälleen kerran VA-metallinetsimien merkitys tämäntyypisiä pohjainventointeja suoritettaessa. Tutkimusten yhteydessä tehdyt löydöt täydentävät niitä löytöjä, jotka tehtiin vuosina 1979-80. Löydöt näyttävät ajoittuvan samaan ajankohtaan kuuluvan samaan haaksirikkoalueeseen kuin aikaisemmat löydöt eli onnettomuuteen todennäköisesti syksyllä 1721 tai 1722. Esineistö muodostuu rakennustarvikkeista (ikkunalasi, tiiliskivet), taloustarvikkeista (keramiikka-, fajanssi-, lasi- ja metalliasiat, työkalut), nautintoaineista ja -välineistä (liitupiiput ja oletettavasti myös tupakka) sekä käteisrahasi (hopea- ja kuparikolikot) eli hyödykkeistä, joita tarvittiin jälleenrakennustyössä Isonvihan hävitysten jälkeen.

S u o r i t e t u t   t y ö t

14.7.1986   Maanantai

Työt   Rajattiin tutkimusalue pituus- että leveyssuunnassa.
Jaettiin alue sektoreihin A - D:n. (ks. kartta liite 1

Raivattiin vesirajan yläpuoliset kivikot sektoreissa
A, B ja C n. 4 m etäisyydelle maihin päin. Iltapäivällä
spuulattiin vesisuihkulla siirtolohkareitten väliset
kuilut sekä pumpattiin irtohiekkä ja savi sihteihin.
Kovan tuulen sekä liian lyhyen poistoputken takia
työn suorittaminen oli hankalaa.

A sektorissa raivattiin alue (ks. liite), josta löytyi
suurin osa esineistä.

Löydöt

Rolf Lund

A 1 : 1 kpl kolikko   (tunnistamaton)

B 1 : Vyön solki

15.7.1986 Tiistai

Työt Tarkistettiin sukeltamalla löytöalueen ulkopuolinen alue. Jatkettiin kaivauksia vesirajassa kaikilla sektoreilla. Suoritettiin hiekan ja saven spuulaus sekä siivilöinti C sektorin pohjoisrajan vieressä. Huolimatta kaluston rikkoontumisesta, paljastui suuri määrä esineitä.

Löydöt Lars Haga, Terho Hautamäki, Ingalill Hakkila
C 1 : Piipunkoppa jossa miehen kasvot
C 2 : Kynttilän pidin
C 3 : Padan jalat
C 4 : Tunnistamaton 1,5 cm halkaisijaltaan oleva reiällinen pyöreä saviesine
C 5 : Puukon kahvaosan palasia
C 6 : Tunnistamaton katkennut metalliesine
C 7 : Puisia puukon kahvoja, 2 kpl
C 8 : Tunnistamaton tinaesine (pyramiidi)
C 9 : Kengänpohjan palasia
C 10: Partaveitsen luinen kahva
C 11: Puinen kahva
C 12: Padan osia
C 13: Puuesineen palasia
C 14: Tupen osa
C 15: Sinappiastia osina
C 16: Luita ja luun palasia
B 4 : Tunnistamaton reiällinen metallilevy

Alf Stenvik

D 1 : Pieni messinkikello (vellikello)

Rolf Lund

A 2 : Kolikkoja 2 kpl, tunnistamaton

16.7.1986 Keski- viikko

Työt Jatkettiin kaivauksia vesirajassa ed. tapaan.

Löydöt Christer Hakkila
C 17 : Kolikko 1 kpl, tunnistamaton

Rune Ålander
B 2 : Kolikko 1 kpl, tunnistamaton

17.7.1986 Torstai

Työt Jatkettiin ed. paikoissa samoin työmenetelmin.
Ulkopuolinen alue tarkistettiin vielä kerran sukeltamalla metallinetsimiä apuna käyttäen sekä koe-
kaivauksia tehden siirtolohkareiden välissä.

Löydöt Seppo Rantala
C 18 : Hyväkuntoinen tinapullo

Ola Knöös
C 19 : Vihellyspilli
C 21 : Patruunateliseen osia
C 29 : Puntarin paino + leima

Ingalill Hakkila
C 20 : Useita erimuotoisia ja kokoisia messinkinappeja
C 30 : Piikiviä

18.7.1986 Perjantai

Työt Töitä jatkettiin ed. tapaan samoissa paikoissa. Lars Haga ja Guy Ålander kävivät tarkistamassa Skataklackin rannat metallinetsimellä.

Löydöt Ingalill Hakkila
C 22 : Hiomakivi

Christer Hakkila
C 23 : Napin pidike

Markku Kääntä
C 24 : Vyön solki

Rolf Lund
C 25 : Hiuspinni

Guy Ålander
C 26 : Tinainen 6-kulmainen viinapullo

19.7.1986 Lauantai

Työt Töitä jatkettiin pelkästään käsin metallinetsintä apuna käyttäen.

Löydöt Alf Stenvik
A 3 : Useita sisäkkäin asetettuja sormustimia

Jarmo Korpela
A 4 : Kolikko 1 kpl, tunnistamaton

Markku Kääntä
C 27 : Messinkisiä nuppineuloja
A 5 : Pitkiä liitupiippuja

14.-20.7.86

Löytöluettelo

N:o	Esine	Löytäjä	Huom.
A 1	Kolikko, 1 kpl	Rolf Lund	Tunnistamaton
B 1	Vyön solki	"	
A 2	Kolikoita, 2 kpl	"	Tunnistamaton
C 1	Piipunkoppa	L.Haga, T.Hauta- mäki, I.Hakkila	Miehen kasvot
C 2	Kynttilän pidike	" "	
C 3	Padan jalat	" "	
C 4	Savikannun nokka	" "	
C 5	Puukon kahvan osia	" "	
C 6	Tunnistamaton me- talliesine	" "	
C 7	Puisia kahvoja, 2 kpl	" "	
C 8	Tinaesine	" "	Tunnistamaton
C 9	Kengänpohjan osia	" "	
C 10	Partaveitsen kahva	" "	
C 11	Puinen kahva	" "	
C 12	Padan osia	" "	
C 13	Puuesineen palasia	" "	
C 14	Tupen osia	" "	
C 15	Sinappiastian osia	" "	
C 16	Luita ja luun paloja	" "	
B 4	Reiällinen metallilevy	"	Tunnistamaton
D 1	Pieni messinkikello	Alf Stenvik	
C 17	Kolikko, 1 kpl	Christer Hakkila	Tunnistamaton
B 2	Kolikko, 1 kpl	Rune Ålander	"
C 18	Tinapullo	Seppo Rantala	
C 19	Lintupilli	Ola Knöös	
C 21	Patruunatelineen osia	"	
C 29	Puntarin paino+leima	"	
C 20	Messinkinappeja	Ingalill Hakkila	
C 30	Piikiviä	"	
C 22	Hiomakivi	"	

C 23	Napin pidike	Christer Hakkila
C 24	Vyön solki	Markku Kääntä
C 25	Hiusneula	Rolf Lund
A 3	Useita sormustimia	Alf Stenvik
A 4	Kolikko, 1 kpl	Jarmo Korpela
C 27	Useita messinkisiä nuppineuloja	Markku Kääntä
A 5	Liitupiippuja, 3 kpl	"

Ruokailut:

Aamupala klo 6.00
Lounas " 11.00
Päivällinen " 17.00
Iltapala " 21.00

Leirillä oli käytössä seuraavat alukset:

1. Rolf Lund	Hinaaja "Apu" + vene
2. Alf Stenvik	Matkavene + jolla
3. Bothnia Navalis	Uittovene
4. Pietarsaaren Palolaitos	Palontorjuntavene
5. Auvo Parkkinen	Kumivene
6. Lars Haga	"Helena" + vene

Yhteys leiriltä maihin hoidettiin autoradiopuhelimella

T u t k i m u k s e n r a h o i t u s

Tutkimusleiri rahoitettiin Pietarsaaren kaupunginmuseon tätä tarkoitusta varten saamalla tutkimusmäärärahoilla. Valtionavun osuus tutkimusleiriin on 10 000 mk.

T y ö t a v o i t t e e t

Leirin tutkimustavoitteena oli suorittaa löytöalueen pohjainventointi. Työn lähtökohtana on ollut vuosina 1979-80 alueella suoritettuja töitä (Liite 2; Ks. The Maritime Museum Helsinki, Annual Report 1979; Historiallisen ajan arkeologia Suomessa. Turun maakuntamuseo, Raportteja 6.

1. Köbergsgrundet

Työmenetelmä: sukellus vapaasti kunkin merkityn työalueen ulkopuolella.

Siirtolohkareiden välisten alueiden puhdistus ranta-alueella vesisuihkua ja ohivirtauspumppua apuna käyttäen.

2. Skataklack

Ajan salliessa kyseisen saaren länsiosan tarkistaminen metallinilmaisimia apuna käyttäen.

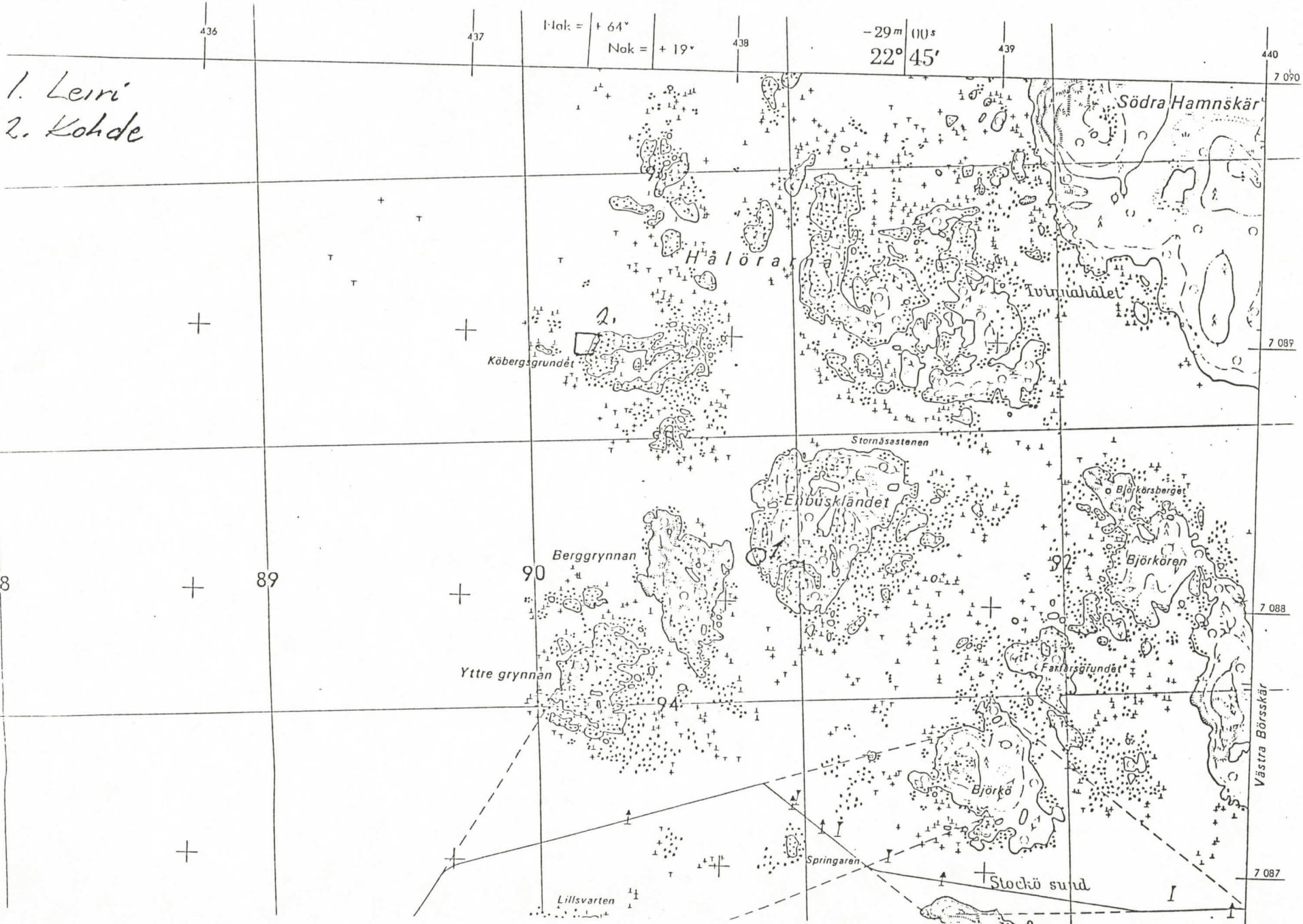
3. Aikaisempina vuosina 1979-80 löydetty esineet (Liite 2)

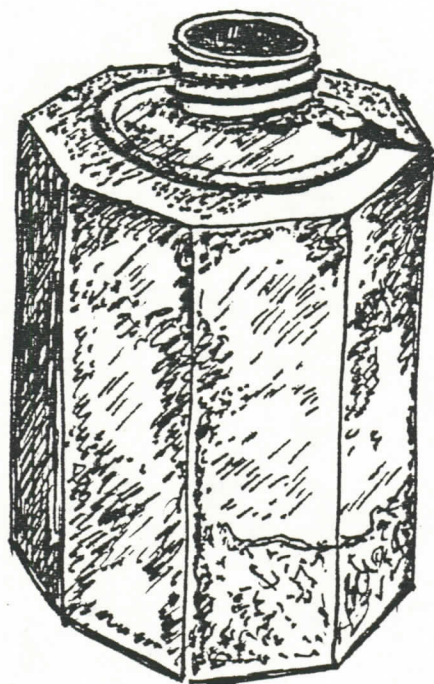
4. Tutkimustulokset

Tutkimuksissa todettiin löytöalueen rajoittuvan varsin tarkoin vesirajaan. Alueen ulkopuolelta n. 4-5 m vesirajasta ulospäin löytyi vain hajanaisesti astioiden ja liitubiippujen palasia.

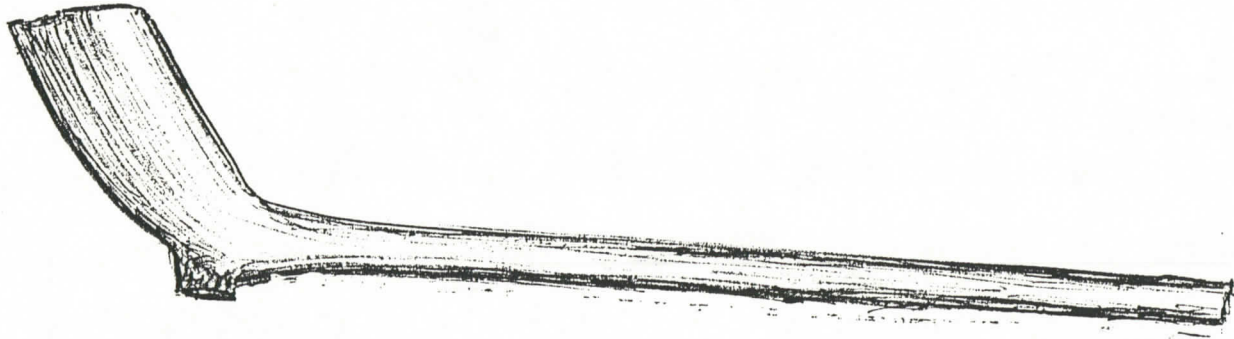
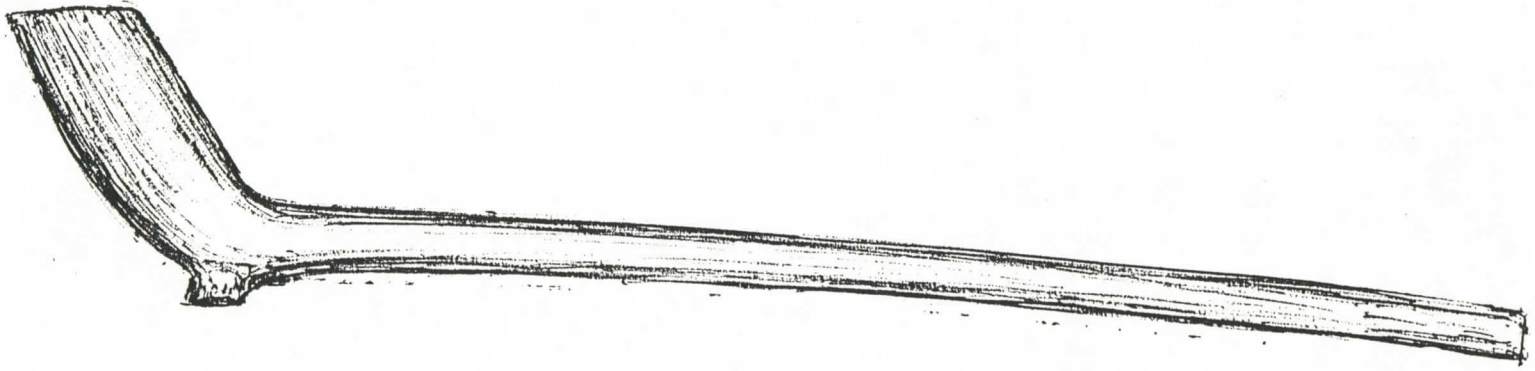
Peruskartta no 2322 05

- 1. Leiri
- 2. Kohde

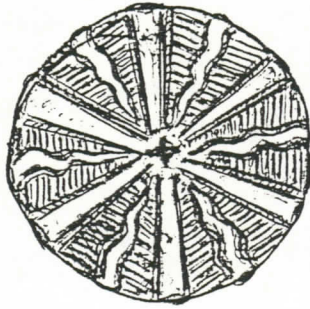

Taccarini
20.7.86

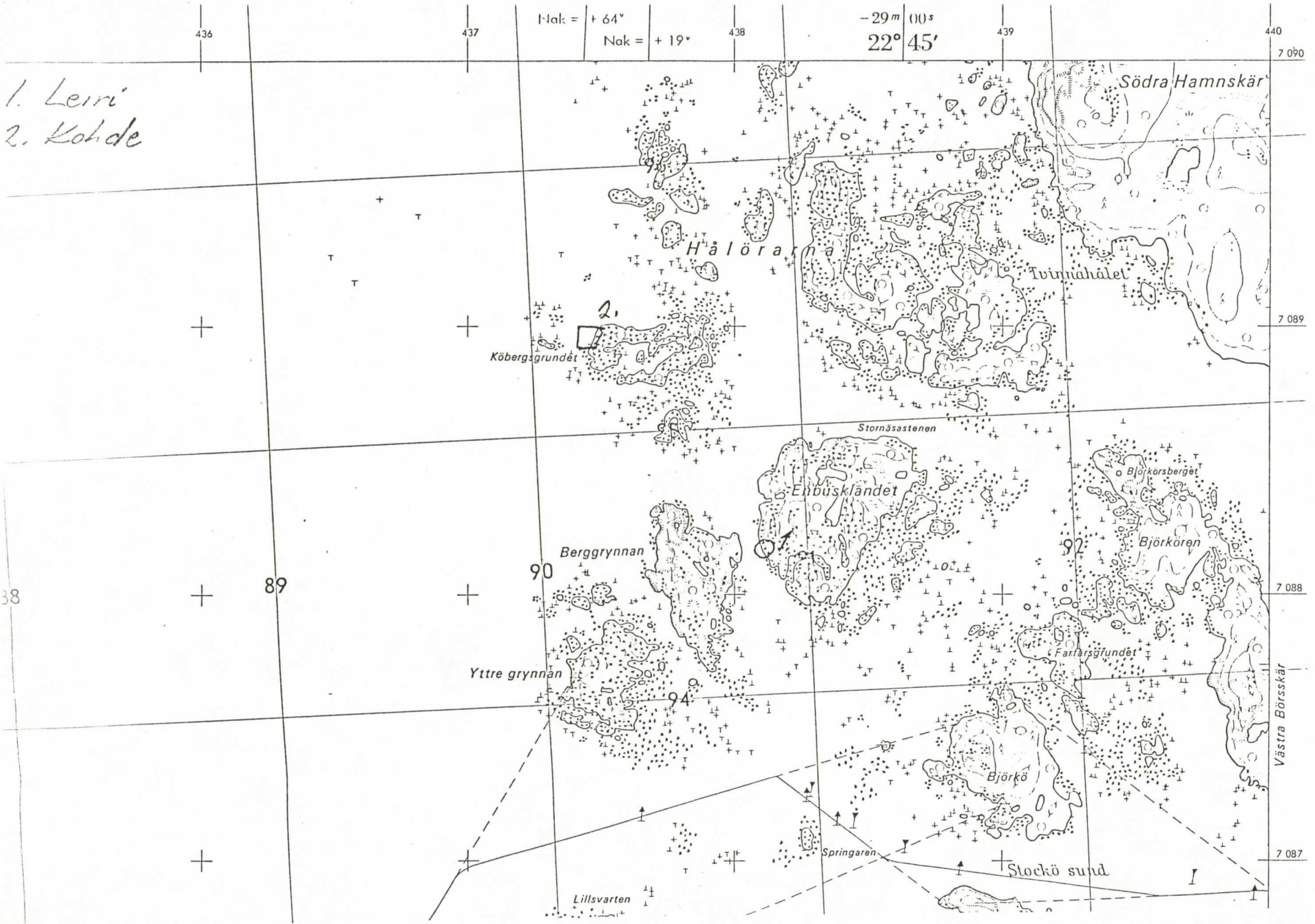

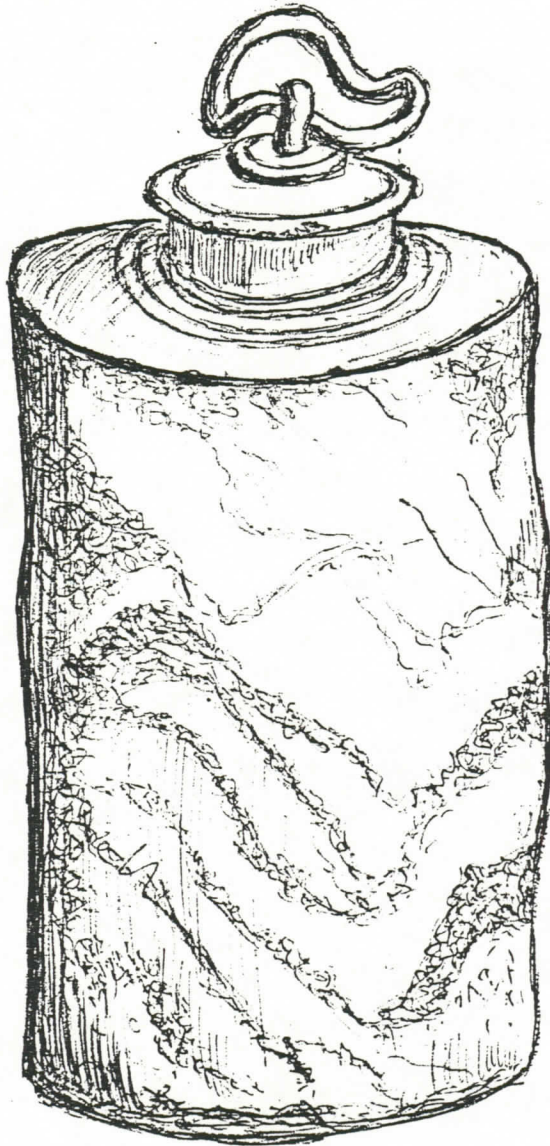
19.7.86

T. C. T. W.
19.7.86

Planskarta NO 2322 05

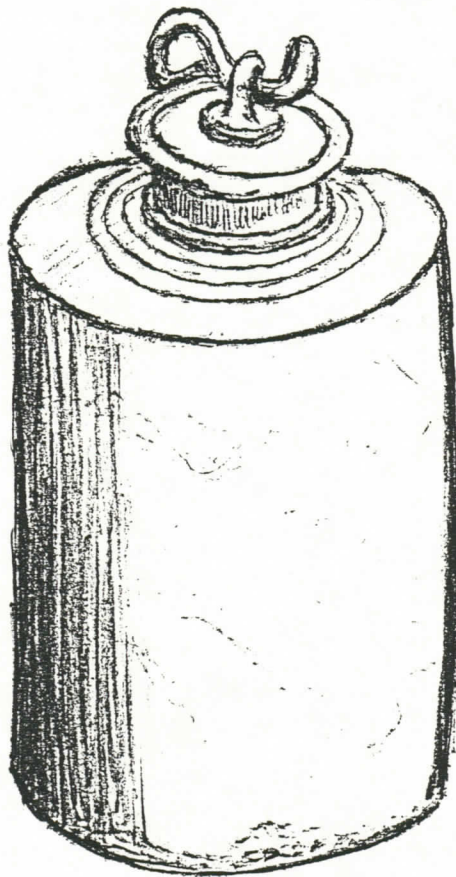

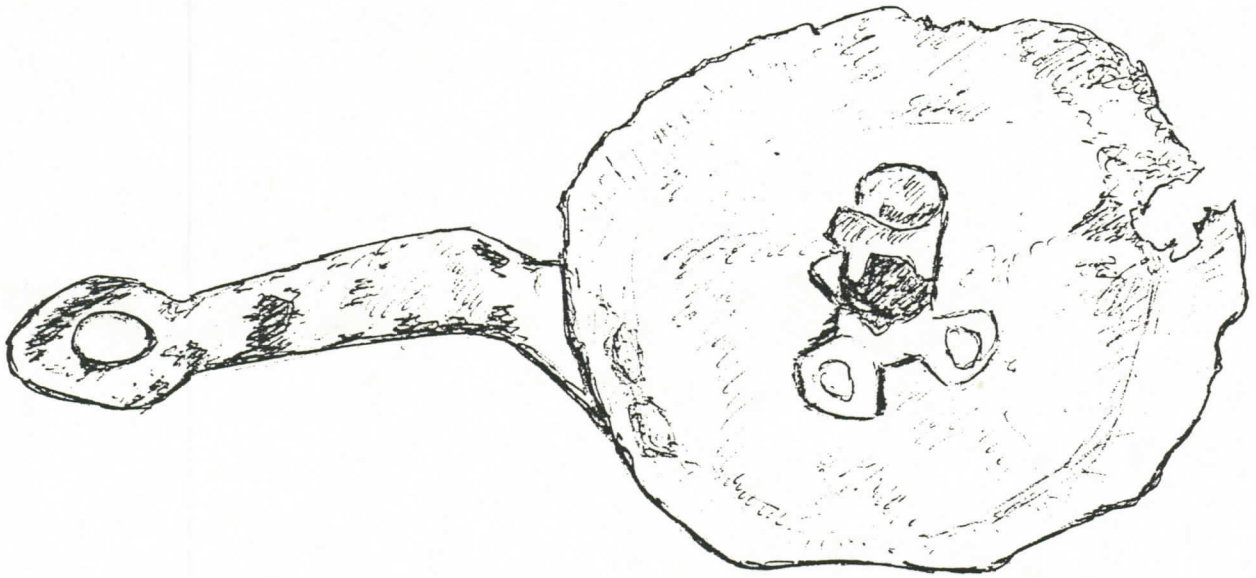
T. J. IN

19.7.86

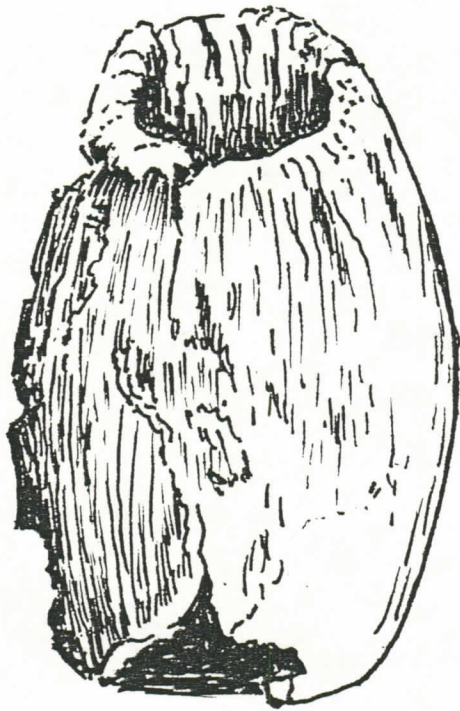

T. C. T. W. L. ———
13.7.86

Restoration

19.7.80

— T. J. —

13.7.86

